

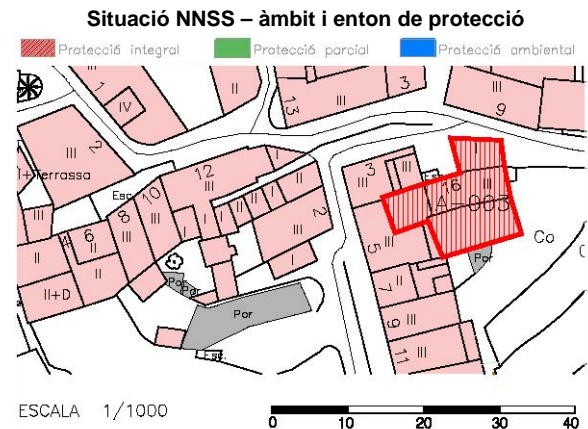
INFORMACIÓ IDENTIFICATIVA I DESCRIPTIVA

IDENTIFICACIÓ DE L'ELEMENT

Denominació	Son Borguny a
Codi	BANY-A-003
Tipologia	Casa Urbana
Ús actual	Habitatge
Autoria	-
Estil o corrent	-
Grau de protecció	BIC (Codi:RI-51-0008358)

IDENTIFICACIÓ ESPAIAL

Municipi	Banyalbufar
Situació	c/ Borguny, 1 Plànol 2B
Coordenades UTM	X: 458362 Y: 4393130
Altitud	124 m.
Entorn	Urbà
Referència cadastral	8433802DD5983S0001DZ

DESCRIPCIÓ DE L'ELEMENT

Descripció constructiva / estructures

Casal urbà alineat entre mitgeres, construït majoritàriament amb la tècnica de pedra en verd, planta irregular, alçat compost de tres plantes i coberta de dos aiguavessos.

FAÇANA. Principal. Orientació: nord. Parament de pedra vista local (calcària) amb junta embutida de ciment. De tres cossos, sense línia d'imposta. Els vans, es disposen en simetria respecte de l'eix central de façana i entre ells. A la planta baixa, a la dreta, portal forà d'arc rodó adovellat, de pedra maresa, mutil·lat en part per l'edificació adossada; se situa per sobre del nivell del sòl del carrer, i salva el desnivell amb una escala exterior de quatre graons, amb bossells de pedra, i amb dos quintars de premsa de biga de vi, a cada costat. A l'esquerra del portal, una finestra rectangular de llinda. A cada un dels dos cossos restants s'obrin, dins un ordre simètric, dues i tres finestres rectangulars de llinda, respectivament. Remata la façana un senzill voladís de teules de fàbrica moderna.

ALA ADOSSADA. A l'esquerra de la façana principal s'alça una edificació adossada al conjunt principal, i que sobresurt en relació a la línia de façana. Construïda amb la tècnica de pedra en verd, de planta rectangular, alçat compost de dues plantes i coberta de teules d'una vessant cap al frontis. Parament de pedra vista local (calcària) amb junta embutida de ciment mallorquí. Presenta escaire de pedra calcària des del sòl fins al primer terç d'alçada, des d'on es continua amb pedra maresa. A la façana del carrer Borguny, de dos cossos, s'obrin al centre de cada una finestra rectangulars de llinda; mentre que a la façana que dona al carrer Jeroni Albertí només s'obri una finestra de llinda de reduïdes dimensions al cos superior. El voladís és de teules de fàbrica moderna. Algun autor ha identificat aquesta estructura amb la existència d'una torre de refugi.

INTERIOR. Destacam que a la planta baixa del cos principal, a la primera crugia, presenta quatre voltes d'aresta. La resta de les plantes han estat reformades per distribuir les habitacions de l'hotel, i presenten cobertes de llenyam escairat.

Cronologia	Contemporani s.XVIII-XX
Criteris datació	Estructures
Classificació general	Habitatge
Accessibilitat	Rodada
Funcionalitat	Hàbitat
Materials i tècniques de construcció	Pedra calcària local. Marès. Argamassa. Pedra en verd
Categoria	a) Patrimoni urbà

NOTES HISTÒRIQUES

L'edifici de Son Borguny pertanyia a la família que li donà nom, els Borgunys; nissaga de rellevància política, social i econòmica al poble. L'heretat dels borgunys es remonta al segle XVI. Antoni Borguny, participà a la Germania, fou conseller lloctinent de procurador reial i jurat de la vila (1526, 1527 i 1532). L'any 1578 les seves cases i vinyes foren estimades en 1.000 lliures.

L'any 1654 el casal de Son Borguny es componia de les estances següents: la sala, la cambra de la sala, la cambra damunt la sala, la cambra "com muntam a la torre", dues cambres a la torre (una damunt l'altra), l'estudi davall la torre, la cuina, el celler, i l'establa. Al celler s'hi trobaven, entre altres ormetjos, nou bótes congrenyades amb prop de 70 somades de vi, un cup gran de bullir vi, una premsa i un quintar de pedra, i sis esportins per premsa la molla. A la torre, de dues cambres, hi havia una caixa d'actes i escriptures de Son Borguny, un arcabús, un moquet, un matalàs i una vànava, entre altres objectes. Mentre que a la cuina destacava un curiós rellogte d'arena de mitja hora. L'any 1677 les cases foren estimades en 300 lliures. Vora l'edifici s'hi situava un hort i una important vinya valorada en 875 lliures. L'heretat, a més de Son Borguny, posseïa les terres anomenades el Montreal i Son Llinàs (camp i vinya), ca n'Ubach (tros de parral) i Son Creus (terra i garriga).

L'any 1730 era propietat d'Antoni Vives-Borguny Albertí que ho havia heretat en vida, amb la condició que no podia vendre res del patrimoni per tal de no dispersar-lo.

Al matí del diumenge de dia 3 de juliol de 1746, congregat tot el poble a l'església per assistir a missa, es produí un robatori al casal de Son Borguny. Els lladres s'emportaren entre 500 i 600 lliures a més d'algunes joies. Fou propietat d'Antoni Vives-Borguny Font (1725-80), rector de la parròquia de Sant Nicolau de Ciutat i de Manacor.

Segons J. Mascaró Passarius a les cases de Son Borguny hi havia una torre de defensa, que hem pogut constatar mitjançant la documentació consultada, i que a l'actualitat es troba desapareguda o modificada i emmascarada dins els paraments actuals. Pensam que

BANY-A-003**DENOMINACIÓ: SON BORGUNY a**

la torre de Son Borguny es localitzaria a l'esquerra de l'accés principal, on actualment hi ha una portassa, i que es troba exempta de l'habitatge. Sembla que en dates modernes la torre fou rebaixada fins arran de la marjada, potser per guanyar terreny de conreu. L'any 2000 l'interior del casal es reformà per obrir un hotel d'interior de 7 habitacions.

BIBLIOGRAFIA

Valero & Albertí: 59-60.
Mascaró Passarius. J. (Corpus, 2045).

ESTAT DE CONSERVACIÓ

Estat de conservació	II Quan manquen alguns dels elements estructurals del monument (tant per degradació com per modificació) però és possible la reconstrucció hipotètica
Causes del deteriorament	Obres privades Erosió
Defectes de conservació	No s'aprecien
Perills eventuais	Alteració de la fesomia original.
Treballs realitzats	Reforma

INFORMACIÓ NORMATIVA**PROTECCIÓ DE L'ELEMENT**

Grau de protecció:	A
Propietat	Particulars
Classificació del sòl:	Urbà. Polígon 1 NNSS.
Usos permesos:	Habitatge, Residencial, Comercial (en P.B.), Assistència Social, Socio-cultural, Administratiu. Segons secció 2ª – Casc Antic, art. 53 de les NNSS
Just. valor patrimonial / protecció	Valor Patrimonial, Valor Històric i Valor Vernacular
Elements destacats a preservar:	Volumetria original. Estructura i acabats. Façana. Voltes planta baixa. Elements característics de la seva tipologia constructiva.
Intervencions permeses	Conservació. Consolidació. Restauració. Rehabilitació.
Intervencions no permeses	Enderroc total, Enderroc parcial, Transformacions tipologia constructiva, actuacions que desvirtuin el caràcter patrimonial del bé.
Intervencions preferents	Estructura, cobertes, revestiments façana/obertures, tancaments. Manteniment elements ideosincràtics interiors (arcs i voltes)
Afectació Llei de Costes	-
Altres/Observacions:	-

ZONA DE PROTECCIÓ DE L'ELEMENT

Àmbit d'influència:	Segons Determinacions Art. 41.3 Llei 12/1998 de Patrimoni Històric de les Illes Balears
Definició de les intervencions preferents s/ l'entorn de l'element:	Finques colindants

IMATGES

